بین الملل

سفر رئیس جمهور چین به کره شمالی بعد از ۷ سال

رئیس جمهور چین برای نخستین بار طی هفت سال گذشته وارد کره شمالی شد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، تلویزیون چین گزارش داد، شی جین پینگ رئیس جمهور این کشور وارد کره شمالی شده است. بر اساس این گزارش، این نخستین سفر رئیس جمهور چین به کره شمالی طی هفت سال گذشته به شمار می رود. لازم به ذکر است رهبر کره شمالی چند روز پیش از سفر رئیس جمهور چین به این کشور از توانمندی های هسته ای دریایی جدید کره شمالی بازدید کرد. کیم جونگ اون رهبر کره شمالی، پیش از سفر شی جین پینگ، رئیس جمهور چین به این کشور، از ناوشکن دریایی «کانگ کون» بازدید کرد. وی در جریان این بازدید بر لزوم تقویت توانمندی های دریایی کشورش برای بازدارندگی جنگ هسته ای تأکید کرد.

ایران معادله چند دهه‌ای اسرائیل را بر هم زد

تریتا پارسی، محقق سیاسی آمریکایی، روز دوشنبه اعلام کرد که ایران با حملات موشکی اخیر به اراضی اشغالی در پاسخ به تشدید تنش‌ها در لبنان، معادله چند دهه‌ای اسرائیل را بر هم زد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، پارسی، معاون رئیس موسسه کوئینسی، در مورد حملات ایران اظهار داشت: «ممکن است مدتی طول بکشد تا ذهن بتواند عظمت آنچه اتفاق افتاده را درک کند.» این محقق آمریکایی توضیح داد که «این اولین باری است که ایران پس از حمله اسرائیل به خاک کشور دیگری (یمنی تغییر از ایران) به اسرائیل حمله کرده است». وی افزود: «این بدان معناست که خطوط درگیری دوباره ترسیم شده است». وی خاطرنشان کرد که «قدرت بازدارندگی ایران از قبل احیا شده است. به این معنی که اسرائیل می‌دانست هر حمله‌ای علیه آن با پاسخ مواجه خواهد شد». اما به گفته پارسی، تحول جدید این است که «ایران ثابت کرده است که به حملات اشغالگران در لبنان نیز پاسخ خواهد داد» او تأکید کرد که «این اولین بار در دهه‌های اخیر است که یک قدرت منطقه‌ای از ابزار، توانایی و اراده لازم برای مقابله با قدرت سخت در پاسخ به ماموره‌ای نظامی اسرائیل یا تجاوز علیه یک طرف ثالث برخوردار است».

تهدید گروه مقاومت عراق به بازگشت به جنگ

گردانهای سیدالشهداء عراق به رژیم صهیونیستی در خصوص عواقب حمله به جمهوری اسلامی ایران هشدار داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، ابو آلاء الولائی دبیرکل مقاومت اسلامی گردان‌های سید الشهداء در عراق، دیشب به طور تیزرمستقیم به رژیم اشغالگر در مورد عواقب پاسخ به حملات اخیر ایران هشدار داد. این پیام از طریق پستی منتشر شد که الولائی همزمان با حملات موشکی ایران علیه رژیم اشغالگر صهیونیستی در باشگاه یکشنبه در حساب خود در پلتفرم ایکس قرار داد. عربی ۲۱ افزود که این پست به عنوان اشاره‌ای تیزرمستقیم به آمادگی گروه‌های مقاومت عراق برای بازگشت به صحنه رویارویی با رژیم صهیونیستی به حساب می‌آید.

ترسیم معادله جدید منطقه ای با وحدت جبهه‌ها

حزام الاسد گفت که تغییر بزرگی در موازنه درگیری در منطقه رخ داده است و دوران انحصار و تجاوز به پایان رسیده است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حزام الاسد از رهبران جنبش انصارالله یمن در پستی در پلتفرم ایکس نوشت: تهران، بیروت، صنعا، بغداد، غزه... تغییر بزرگی در موازنه درگیری رخ داده است. دوران انحصار و تجاوز به پایان رسیده است و امروز در میدان، معادله وحدت جبهه‌ها ترسیم می‌شود تا تأکید کند که هیچ تجاوزی در یک جغرافیای واحد محصور نخواهد ماند یا از محیط خود جدا نخواهد شد. این رهبر انصارالله افزود که این معادله جدید خود را به عرصه میدانی تحمیل می‌کند و بر ارتباط و یکپارچگی جبهه‌ها در مواجهه با هر تجاوزی تأکید دارد. به طوری که هیچ حمله یا تجاوزی در یک منطقه واحد بدون تأثیر بر محیط منطقه‌ای خود باقی نخواهد ماند.

در محک، حتی کوچکترین
یاری شما عشق می آفریند

بقایی: کشورهای منطقه مراقب باشند آب به آسیاب دشمن نریزند

نمی‌توان اقدامات رژیم صهیونیستی را از سیاست‌های آمریکا جدا دانست

سخنگوی وزارت خارجه لوشت: توصیه می‌کنم به همه کشورهایی که دغدغه اسلام دارند مراقب باشند که خواسته یا ناخواسته آب به آسیاب دشمن نریزند.

به گزارش سرویس سیاسی زمان، اسماعیل بقائی سخنگوی وزارت خارجه در نشست خبری در واکنش به گزارش تحویل سامانه پدافندی به امارات از سوی مصر گفت: حتما دوستان مصری می‌دانند کسب اعتبار از مجرای شناخت دقیق دوست و دشمن صورت می‌گیرد نه از تهدید یک کشور اسلامی که در مواجه با رژیم صهیونیستی قرار دارد. ما این گزارش‌ها را دیده‌ایم و هیچ مشکلی با مصر و هیچ مشکلی با هیچ کشوری در منطقه نداریم. متاسفیم که برخی کشورهای منطقه اجازه دادند از قلمرو و حاکمیتشان برای ارتکاب جنایت علیه یک کشور مسلمان استفاده شود. توصیه می‌کنم به همه کشورهایی که دغدغه اسلام دارند مراقب باشند که خواسته یا ناخواسته آب به آسیاب دشمن نریزند.

سخنگوی وزارت خارجه در مورد گزارش رسانه‌ها مبنی بر جاسوسی رژیم صهیونیستی از آمریکا افزود: از رژیم صهیونیستی چیزی بعید نیست. برای همه قابل توجه است که بشنویم مقامات آمریکا در معرض جاسوسی رژیم صهیونیستی بوده‌اند. رژیم صهیونیستی به هیچ عنوان قائل به روند دیپلماتیک که باعث لذتی آرامش شود نیست. اگر اقدامات رژیم را مرور کنید می‌بینید که رژیم همیشه آشکارا در جایگاه مخرب عمل کرده است. این دعوا باید توسط رژیم و آمریکا حل و فصل شود. افکار عمومی از این گزارش‌ها درس‌های لازم را می‌گیرند که چه موجودیتی برای تخریب روند دیپلماتیک دارد. فعالانه عمل می‌کند. وی در مورد خبر رویترز مبنی بر دادن پول‌های ایران به کشورهای منطقه گفت: این بخشی از فشار رسانه‌ای طرف مقابل است. حتما بخشی از این جنگ از طرف رژیم صهیونیستی صورت می‌گیرد، این ادعا مصحک است. ما طلبکاریم که کسانی که به نحوی در تجاوز آمریکا و رژیم نقش داشتند و این مطالبه را به هر شیوه طلب می‌کنیم. پول‌های بلوکه شده در مذاکرات در حال مذاکره است و قرار نیست از سوی ایران در این خصوص معاشاتی صورت گیرد. وی درباره گزارش مبنی بر توقف روند مذاکرات گفت: تبادل پیام ادامه داشت. حضور وزیر کشور پاکستان در تهران برای کمک به تداوم روند گفتگوها بود. سخنگوی وزارت خارجه درباره شرایط فعلی و روند آینده تحولات منطقه گفت: رایزنی‌های دیپلماتیک در هر شرایطی طبیعی است وجود داشته باشد. ایران در این ۲ ماه خویشتنداری فوق العاده از خودش نشان داد. ما با نقض آتش بس مواجه بودیم. در موارد متعدد نقض‌های آتش بس از سوی آمریکا با همکاری رژیم و برخی کشورهای منطقه صورت گرفت. کاری که شب گذشته ایران انجام داد یک اقدام کاملا دفاعی و در راستای منشور ملل متحد بود. ما با شرایطی مواجهیم که طبیعتا کشورهایی برای کاهش تنش تعلل می‌گیرند اما موضع گیری مقامات آمریکا مبنی بر بی‌اطلاعی از حمله به لبنان نشانه این است که با رژیم صهیونیستی دارد به آمریکا رکب می‌زند یا نوعی همکاری و تقسیم کار بین آمریکا و رژیم صورت می‌گیرد که با توجه به تجربیات گزینه دوم صحیح‌تر است. بقائی درمورد ادعاهای نخست وزیر لبنان علیه ایران ادامه داد: در این مورد موضع ما روشن است. ما خودمان را دوست مردم لبنان می‌دانیم و تنها راه صیانت از امنیت ملی لبنان، حفظ انسجام ملی لبنان در برابر تجاوزکاران است. هر اقدامی که این انسجام را مخدوش کند به نفع لبنان نیست و از هر اقدامی که برای صیانت از لبنان مفید باشد فروگذاری نمی‌کنیم. سخنگوی وزارتخارجه در واکنش به گزارش گویی علیه ایران و احتمال صدور قطعنامه علیه کشورمان در نشست شورای حکام تصریح کرد: حتما ما برای هر پیشامدی آماده هستیم و پاسخ مقتضی را درنظر داریم. نکته‌ای که وجود دارد این است کسی که نامزد دبیرکلی سازمان ملل است باید در انجام وظیفه خودش مسئولانه عمل کند. مدیرکل آژانس همچنان بر رویکرد نامناسب و تغییرناپذیر اصرار دارد. دلیل وضعیت فعلی را نادیده می‌گیرد و صرفا به نشانه‌های وضعیت توجه می‌کند! اگر مقامات آژانس نگران هستند باید کسانی را مورد سرزنش قرار دهند که باعث این وضعیت شدند. حمله آمریکا و رژیم صهیونیستی به تاسیسات هسته‌ای ایران باعث این وضعیت شد. آژانس هنوز درباره این تجاوز موضعی نگرفته است. این مواضع دوگانه، شائبه ایجاد می‌کند که مدیرکل آژانس رویکرد سیاسی به برنامه هسته‌ای ایران را قرار است تکرار کند. سخنگوی وزارت خارجه درمورد روند جنگ گفت: تا هر جا که لازم باشد و منافع ملی و امنیت ما لازم بداند حتما اقدام خواهیم کرد. به هیچ عنوان اجازه نمی‌دهیم رژیم صهیونیستی و آمریکا تمرضات را هر روز تکرار کنند و صرفا به بیانیه کلی برای ادامه آتش بس اکتفا کنند. همه ارکان نظام و ملت آماده مواجه با هر وضعیتی هستند.قطعا به صورت طبیعی روند دیپلماتیک که برای خاتمه دادن به جنگ تحمیلی شروع شده بود، و اگر قرار باشد فلسفه وجودی مذاکرات به نحوی مخدوش شود، لحت تاثیر قرار می‌گیرد. دیپلماسی و میدان هم عرض هستند و برای تامین منافع ایران تلاش می‌کنند.

هرجا لازم باشد نیروهای مسلح ورود می‌کند و هر کجا لازم باشد دیپلماسات وارد می‌شوند. وی در مورد بحث خروج اورانیوم از کشور در روند مذاکرات گفت: مذاکرات بر خاتمه جنگ متمرکز است. در مورد خزیدانی که در مورد ابعاد مخالف برنامه هسته ای ایران مطرح می‌شود از جمله اورانیوم، گمانه زنی است لذا در مورد جزییات در این مرحله صحبتی نداریم. اگر در این مرحله به نتیجه برسیم یکی از موضوعات بعدی در مرحله دیگر مذاکرات است. وی درباره وضعیت مذاکرات با توجه به حملات شب گذشته گفت: این اتفاقات قطعا سوءظن را تشدید می‌کند. ما همین الان در وضعیت بدگمانی شدید با آمریکا تبادل پیام می‌کردیم. نمی‌توان اقدامات رژیم در منطقه را از سیاست‌های آمریکا جدا دانست. تناقض‌های آمریکا و اعلامیه‌های گیج کننده خودش باعث آشفتگی در روند دیپلماتیک شده است. این اقدامات ۲۴ ساعته به این وضعیت نابسامان دامن خواهد زد. وی درباره روابط تجاری ایران و پاکستان و رایزنی تقوی با همتای ایرانی خود برای افزایش تبادلات تجاری افزود: روندهای دیپلماتیک همکاری بین کشورها مستمر است. لازمه ایجاد تحول این است که رفت و آمدها ادامه یابد و بیشتر شود و برای رفع موانع بحث شود.حتما رفت و آمدها تشریفاتی نیست.حتما رفت و آمدهای دیگری هم انجام می‌شود و قطعا دستگاه دیپلماسی پیگیر موضوع است. بقائی درباره حضور وزیر کشور پاکستان در تهران و همزمان حمله به لبنان از سوی رژیم گفت: حضور وزیر کشور پاکستان در راستای تسریع در روند تبادلات پیامها بود. ما همیشه از حضور طرف‌های پاکستانی استقبال کرده‌ایم. رژیم صهیونیستی هر گاه احساس کند که روندی دارد پیش می‌رود اخلال ایجاد می‌کند. سخنگوی وزارت امور خارجه در واکنش به ادعاهای گروسی علیه ایران و پاسخ ایران گفت: ایران عضو لن پی تی است و همواره به تعهداش متعهد بود. آنچه که در این دو سال شاهدش بودیم به ویژه حمله به تاسیسات ایران ناشی از اقدامات تجاوزکارانه آمریکا و رژیم بود. اینکه آژانس در اجرای نقش خود دچار مشکل شده دلیلش ما نیستیم. آژانس باید آمریکا و رژیم را پاسخگو کند. اینکه گروسی مدام ایران را مورد خطاب قرار دهد این واقعیت را تغییر نمی‌دهد. وی در واکنش به ادعاهای گروسی علیه ایران درباره وضعیت این کشور گفت: شاید خواهند گفت که فلامینگوها هم ماموران امنیتی ایران بودند! این ادعاها علیه ایران یک الگوی کلیشه‌ای است که هر هیات حاکمه‌ای برای نزدیکی به رژیم صهیونیستی یک اتهام را علیه ایران مطرح می‌کند. مردم آبیالی قطعا درک بالایی دارند و می‌دانند این فراتکنی برای عدم توضیح درباره اتفاقات این کشور است. اینکه آنها اجازه دادند یک گروه تروریستی در آنجا اسکان پیدا کند کند نشان می‌دهد. مقامات آبیالی به جای رسیدگی به مطالبات مشروع مردم این کشور ترجیح دادند موضوع را با طرح اتهام علیه ایران مختومه کنند. قطعا مردم آبیالی عاقل‌تر از این هستند که چنین چیزی را قبول کنند. سخنگوی وزارت خارجه در مورد اظهارات لیندسی گراهام گفت: یکی از گردنی‌های هیات حاکمه آمریکا همین است که در چنبره افراد به شدت جنگ طلب و بی اخلاق گرفتار شدند و توانستند در طی دو دهه گذشته دیدگاه جنگ طلبانه خودشان را به پیش ببرندما شاهد مخالفت‌های روزافزون در جامعه آمریکا هستیم. هیات حاکمه آمریکا ادعا داشت که می‌خواهد به جنگ‌های بی پایان خاتمه دهد اما دیدیم که توسط همین‌ها مجدد وارد جنگ‌های بی پایان شده است. این جنگ فقط بحث هزینه نظامی نیست بلکه پیامدها از حیث نقض‌های حقوق بشری بی‌سابقه است و حتما مقامات رژیم صهیونیستی و آمریکا باید پاسخگو باشند. بقائی درباره حملات رژیم اسرائیل به لبنان گفت: در منطقه ما کسی باور نمی‌کند رژیم صهیونیستی عملی بدون هماهنگی و همکاری قبلی با آمریکا انجام دهد. ما نباید از نظر دور داشته باشیم که آمریکا جنگ علیه ایران را به‌خاطر حمایت از رژیم صهیونیستی آغاز کرد.همین الآن اطلاعات داریم که آمریکا در زمینه آفند و بدافند با رژیم در هماهنگی است. این که گفته شود رژیم صهیونیستی از آمریکا حرفشنوی ندارد بحثی است که همیشه می‌شود صحبت کرد اما مسئولیت آمریکا به‌عنوان طرف آتش‌بس محرز است.

هر اقدامی در منطقه انجام شود که چه خود آمریکا عامل نقض آتش‌بس باشد و یا به‌واسطه رژیم صهیونیستی در لبنان، مسئولیت آمریکا محرز است و پیامدهای تشدید تنش به‌عهده آمریکا خواهد بود.

سخنگوی وزارت امور خارجه درباره تماسات سطوح حاکمیتی کشور و لیم مذاکره‌کننده گفت: تماسات و هماهنگی‌ها عالی است و در آنجا هم بهتر از قبل انجام خواهد شد. بدون این هماهنگی عالی کشور ما نمی‌توانست به این شکل تجاوزات را مدیریت کند. چه در عرصه میدان و چه در عرصه دیپلماسی و حکمرانی، الحمدلله هماهنگی در همه سطوح وجود دارد.

جنگ به جای تضعیف ایران به آن قدرت داد

روزنامه مطرح فرانسوی گزارش داد، جنگ متجاوزانه آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران، انسجام داخلی و استحکام ساختارهای سیاسی و امنیتی آن را تقویت کرده است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، روزنامه لوموند در گزارشی نوشت: «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا معتقد بود که می‌تواند نظام ایران را سرنگون کند اما جنگی که با هماهنگی رژیم صهیونیستی وارد آن شد، به تقویت مرکز قدرت در داخل ایران پیرامون دستگاه نظامی و امنیتی آن کمک کرده است.این روزنامه افزود که جنگ ایران و عراق (۱۹۸۰-۱۹۸۸) یکی از برجسته‌ترین عواملی بود که در تحکیم پایه‌های جمهوری اسلامی جوان ایران نقش داشت. در سال‌های پس از انقلاب ۱۹۷۹، این جنگ تحمیلی به نظام ایران اجازه داد تا انسجام داخلی خود را تقویت کند و بخش‌های وسیعی از جامعه را پیرامون یک پروژه ملی و انقلابی جامع بسیج کند. به گفته این روزنامه در حالی که بسیاری از جمله دونالد ترامپ انتظار داشتند که این تشدید تنش‌ها، جمهوری اسلامی را تضعیف یا حتی فروپاشی آن را تسریع کند، نتایج کاملا برعکس بود. این امر به تقویت هسته اصلی نظام ایران و نهادهای امنیتی و نظامی آن به ویژه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کمک کرد. این روزنامه گزارش داد که آیت‌الله «سید مجتبی خامنه‌ای» رهبر انقلاب ایران که ۵۵ سال سن دارند، تنها چند روز پس از شهادت پدرشان آیت‌الله «سیدعلی خامنه‌ای»، به عنوان رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران منصوب شدند و این انتصاب به طور چشمگیری سریع و عملا بدون چالش بود. این روزنامه گزارش داد که جنگ باعث شد مقامات ایرانی ارزیابی مجدد عمیقی از اهمیت استراتژیک تنگه هرمز انجام دهند. پس از حملات ایالات متحده و رژیم صهیونیستی و بسته شدن عملی تنگه توسط تهران به روی شناورهای مرتبط با طرف‌های متخاصم، مقامات متوجه شدند که کنترل این آبراه حیاتی، یک برگ برنده مهم برای آنها فراهم می‌کند. پیش از آغاز جنگ متجاوزانه، تنگه هرمز عبور بیش از ۲۰ درصد از تجارت نفت، گاز و کود جهان را تسهیل می‌کرد. ایران با نشان دادن قابلیت و توانایی خود در کنترل پایدار این شریان حیاتی با استفاده از ابزارهای نسبتا محدود، مانند پهپادها، مین‌ها و نظارت دریایی، علیرغم تحریم‌ها و انزوا توسط تقریب تا حدی اعتماد استراتژیک خود را بازیافته است.به نوشته این رسانه، ایالات متحده علی‌رغم برتری نظامی ناکنون نتوانسته است تهران را مجبور به بازگشایی کامل تنگه هرمز کند. مذاکرات با هدف برقراری آتش‌بس دائمی، احیای ترافیک دریایی عادی در تنگه و حل مسئله ۴۴۰ کیلوگرم اورانیوم تقی‌شده تا ۶۰ درصد ایران همچنان با پیشرفت کمی متوقف شده است.

در همین حال تهران که خود را در موضع قدرت می‌بیند، به نظر می‌رسد در این مرحله نمایلی به دادن هیچ امتیاز قابل توجهی ندارداین روزنامه اشاره کرد که محدود شدن تردد در تنگه هرمز، ایران را دوباره در قلب معادلات دیپلماتیک منطقه‌ای قرار داده است. با وجود تنش‌های موجود، چندین کشور عرب حوزه خلیج فارس که برای صادرات منابع هیدروکربنی خود به این تنگه متکی هستند، خود را مجبور به سازگاری با نفوذ ایران و مذاکره با آن می‌دانند. مذاکرات بین عمان و ایران این واقعیت جدید را منعکس می‌کند. طبق هشدارهای مکرر کاخ سفید و وزارت خزانه‌داری ایالات متحده به مسقط، واشنگتن به وضوح نگران احتمال نوعی همکاری بین عمان و تهران در مورد سیستم «حق عبور» یا «هزینه‌های ترانزیت» در تنگه است.همچنین شبکه خبری بلومبرگ گزارش می‌دهد که قطر با اعمال هرگونه مالیات دائمی بر کشتیرانی در هرمز مخالف است اما احتمال دستیابی به توافقی در مورد «هزینه‌های موقت» که ازسرگیری تجارت دریایی عادی را تضمین کند، رد نمی‌کند. این رسانه گزارش داد، سازماندهی تجمعات روزانه در میادین عمومی در سراسر شهرهای ایران از آغاز جنگ، تصویری از قدرت و انسجام را به نمایش می‌گذارد. در این تجمعات، شعارهایی در حمایت از نیروهای مسلح و مبارزه علیه رژیم صهیونیستی و ایالات متحده سر داده می‌شود. این صحنه‌ها نشان‌دهنده تجدید وحدت ملی است. این روزنامه در پایان نوشت در کوتاه‌مدت، به نظر می‌رسد جنگ به جای تضعیف، جمهوری اسلامی ایران را تقویت کرده است. با این حال، جدی‌ترین چالش پیش روی ایران همچنان عمدتا مسائل اقتصادی است.

یادداشت

استارلینک در پشت پرده جنگ دیجیتال

حسن گروسی

جنگ‌های معاصر دیگر صرفاً در میدان‌های نبرد زمینی، دریایی و هوایی جریان ندارند. بخش مهمی از قدرت نظامی دولت‌ها امروز در شبکه‌های داده، ماهواره‌های ارتباطی، سامانه‌های هوشمند و زیرساخت‌های دیجیتال متمرکز شده است.به همین دلیل، بسیاری از صاحب‌نظران از ظهور «جنگ دیجیتال» سخن می‌گویند؛ جنگی که در آن شرکت‌های خصوصی فن‌آوری گاه نقشی ایفا می‌کنند که در گذشته تنها در اختیار دولت‌ها و نیروهای نظامی بود.

در این میان، گزارش‌های منتشرشده درباره نقش شبکه اینترنت ماهواره‌ای «استارلینک» (Starlink) در حمله ایالات متحده و رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران، بار دیگر این پرسش بنیادین را مطرح کرده است که مسئولیت حقوقی شرکت‌های فن‌آوری در مخاصمات مسلحانه تا کجاست و آیا می‌توان زیرساخت‌های ارتباطی خصوصی را همچنان بازیگرانی بی‌طرف تلقی کرد؟ موضوع زمانی اهمیت بیشتری یافت که خبرگزاری رویترز در گزارشی مورخ ۲۶ مه ۲۰۲۶ با عنوان «اختلاف پنتاگون با شرکت اسپیس‌ایکس بر سر افزایش هزینه استارلینک در جنگ ایران» فاش کرد که وزارت دفاع آمریکا (پنتاگون) و شرکت اسپیس‌ایکس (SpaceX) در خصوص هزینه استفاده از سامانه استارلینک برای پشتیبانی از پهپادهای تجاری لوکاس (LUCAS) دچار اختلاف شده‌اند. بر اساس این گزارش، اسپیس‌ایکس خواستار افزایش قابل توجه هزینه خدمات ارتباطی مورد استفاده در این سامانه‌ها شده بود و همین اختلاف مالی، بخشی از ابعاد همکاری میان این زیرساخت ارتباطی و برنامه‌های نظامی آمریکا را آشکار ساخت. اهمیت این گزارش صرفاً در اختلاف مالی میان یک شرکت خصوصی و وزارت دفاع آمریکا نیست؛ بلکه در این واقعیت نهفته است که برای اولین بار یکی از معتبرترین رسانه‌های جهان از پیوند مستقیم یک شبکه ارتباطی خصوصی با سامانه‌های رزمی مورد استفاده در عملیات علیه ایران سخن گفته است. رویترز در گذشته نیز در گزارشی دیگر در ۳ مارس ۲۰۲۶ درباره پهپاد انتحاری لوکاس گزارش داده بود که این سامانه در مرحله توسعه و بهره‌برداری با شبکه‌های ارتباطی ماهواره‌ای از جمله استارلینک و «استارشیلد» (Starshield؛ نسخه نظامی و امنیتی خدمات ماهواره‌ای اسپیس ایکس سازگار شده است. هرچند رویترز در آن گزارش تصریح کرده بود که نمی‌تواند به طور مستقل مشخص کند در هر عملیات مشخص از کدام سامانه ارتباطی استفاده شده است، اما اصل استفاده از این زیرساخت‌ها در معماری ارتباطی پهپادهای مذکور مورد توجه قرار گرفته بود. پس از انتشار این گزارش‌ها، برخی مقامات آمریکایی و نیز منابع نزدیک به پنتاگون تلاش کردند ابعاد ماجرا را کم‌اهمیت جلوه دهند و حتی اصل اختلاف با اسپیس‌ایکس را زیر سؤال ببرند. شبکه خبری آی‌بی‌سی استرالیا نیز این واکنش‌ها را منعکس کرد با این حال، آنچه اهمیت دارد نه صرفاً اختلاف قراردادی، بلکه آشکار شدن جایگاه روزافزون شرکت‌های فن‌آوری در ساختار جنگ‌های نوین است. جنگ اخیر علیه جمهوری اسلامی ایران، که با حملات گسترده ایالات متحده و رژیم صهیونیستی به زیرساخت‌های حیاتی کشور، شهادت رهبر معظم انقلاب، فرماندهان نظامی، دانشمندان هسته‌ای و تعداد قابل توجهی از شهروندان غیرنظامی از جمله زنان و کودکان همراه بود، ابعاد تازه‌ای از نقش فن‌آوری‌های نوین در مخاصمات را آشکار ساخت. در چنین شرایطی، گزارش‌های مربوط به استفاده از شبکه‌های ارتباطی ماهواره‌ای در هدایت یا پشتیبانی سامانه‌های رزمی، صرفنظر از میزان و گستره دقیق آن، اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. البته از منظر روش‌شناسی حقوقی و علمی، میان دو موضوع باید تفکیک قائل شد. اول، گزارش‌های منتشرشده درباره استفاده از استارلینک و استارشیلد در سامانه‌های پهپادی آمریکا که مستند به گزارش رویترز است. دوم، انتساب هر عملیات خاص، هر حمله معین یا هر جنایت جنگی مشخص به این زیرساخت‌ها که نیازمند تحقیقات مستقل فنی، نظامی و قضایی است. و البته رعایت این تفکیک برای حفظ اعتبار علمی تحلیل‌های حقوقی ضروری است. با این حال، حتی در محدوده اطلاعات تأییدشده نیز مسئله‌ای مهم پیش روی حقوق رسانه قرار می‌گیرد. در نگاه سنتی، رسانه‌ها و شبکه‌های ارتباطی صرفاً ابزار انتقال اطلاعات محسوب می‌شدند؛ اما امروز زیرساخت‌های ارتباطی جهانی به بخشی از ساختار قدرت تبدیل شده‌اند. استارلینک دیگر صرفاً یک ارائه‌دهنده اینترنت ماهواره‌ای نیست؛ بلکه می‌تواند در شرایط خاص به یک عنصر مؤثر در معماری ارتباطی عملیات نظامی تبدیل شود. از همین منظر، مفهوم کلاسیک «بی‌طرفی رسانه‌ای» با چالش جدی روبه‌رو شده است. آیا شرکتی که زیرساخت ارتباطی آن در عملیات نظامی یک دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد، همچنان می‌تواند خود را صرفاً یک ارائه‌دهنده خدمات ارتباطی معرفی کند؟ آیا مسئولیت چنین شرکتی صرفاً قراردادی و تجاری است یا در برابر آثار انسانی و امنیتی ناشی از بهره‌برداری نظامی از خدمات خود، نیز مسئولیت‌هایی بر عهده دارد؟ این پرسش‌ها زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که بدانیم بسیاری از این شرکت‌ها از نظر توان فنی، پوشش جغرافیایی و نفوذ ارتباطی، ظرفیتی فراتر از بسیاری از دولت‌ها دارند. به بیان دیگر، در جهان امروز برخی شرکت‌های فن‌آوری به بازیگران مؤثر عرصه قدرت بین‌المللی تبدیل شده‌اند؛ بازیگرانی که بدون برخورداری از مشروعیت دموکراتیک دولت‌ها، عملاً بر امنیت ملی، جریان اطلاعات، افکار عمومی و حتی سرنوشت جنگ‌ها تأثیر می‌گذارند. این موضوع مهم از منظر حقوق بین‌الملل نیز قابل تأمل است. اتحادیه بین‌المللی مخابرات (International Telecommunication Union - ITU) و هیأت مقررات رادیویی آن سابقاً موضوع فعالیت ترمینال‌های استارلینک در قلمرو کشور ایران را مورد بررسی قرار داده بودند. و این سابقه نشان می‌دهد که مسئله استارلینک تنها یک موضوع فنی یا تجاری نیست، بلکه با اصول بنیادینی همچون حاکمیت سرزمینی، صلاحیت دولت‌ها در فضای ارتباطی خود و نظم بین‌المللی مخابراتی پیوند خورده است. پرونده استارلینک در واقع نمادی از ظهور نسل جدیدی از چالش‌های حقوقی است؛ چالش‌هایی که در آن مرز میان رسانه، فن‌آوری، قدرت اقتصادی و قدرت نظامی روزبه‌روز کمرنگ‌تر می‌شود. در چنین فضایی، حقوق رسانه دیگر نمی‌تواند صرفاً بر محتوا آزادی بیان و مسئولیت رسانه‌های سنتی متمرکز باشد؛ بلکه باید به مسئولیت زیرساخت‌های ارتباطی فراملی و شرکت‌های فن‌آوری نیز بپردازد. نخست، جامعه بین‌المللی باید به سوی تدوین یک چارچوب حقوقی ویژه برای فعالیت شرکت‌های فن‌آوری در مخاصمات مسلحانه حرکت کند. خلأ موجود در این زمینه و عدم ضمانت اجرا برای پاسخگویی موجب شده است که شرکت‌های خصوصی بتوانند میان هویت تجاری و نقش عملیاتی خود جابه‌جا شوند، بی‌آنکه مسئولیت روشنی متوجه آنان باشد. دوم، سازمان ملل متحد و اتحادیه بین‌المللی مخابرات باید سازوکاری شفاف برای نظارت بر استفاده نظامی از زیرساخت‌های ماهواره‌ای خصوصی ایجاد کنند تا امکان بررسی مستقل ادعاهای مربوط به نقش این سامانه‌ها در جنگ‌ها فراهم شود. سوم، لازم است مفهوم «مسئولیت فراملی شرکت‌های فناوری» به عنوان یکی از موضوعات نوظهور حقوق بین‌الملل و حقوق رسانه مورد توجه قرار گرفته و شرکت‌هایی که در عمل در زنجیره عملیات نظامی نقش‌آفرینی می‌کنند، در برابر پیامدهای اقدامات خود پاسخگو شناخته شوند. چهارم، رسانه‌های جهان باید از تبدیل شدن به ابزار تبلیغاتی شرکت‌های فن‌آوری یا دولت‌ها پرهیز کنند و در عین حال با رویکردی مستند، حرفه‌ای و مستقل به بررسی نقش فن‌آوری‌های نوین در مخاصمات مسلحانه بپردازند.

در نهایت، پرونده استارلینک صرفاً به یک شرکت خصوصی یا یک جنگ خاص محدود نمی‌شود، بلکه نشانه‌ای از آغاز عصری جدید است؛ عصری که در آن قدرت نظامی، قدرت رسانه‌ای و قدرت فن‌آورانه به‌گونه‌ای بی‌سابقه در هم تنیده شده‌اند. در چنین وضعیتی، اگر حقوق بین‌الملل و حقوق رسانه نتوانند واکنشی قوی، دقیق و متناسب با این تحول ارائه دهند، بخش مهمی از واقعیت قدرت در جهان معاصر، از قلمرو تنظیم‌گری حقوقی خارج خواهد ماند.

zamanagahi@chmail.ir